

Leletmentés a Baross utca - Rigó utca sarkán

Az élet bizony produkál váratlan eseményeket. Budapesten, 2018 június 6.-án, a hajdan volt József Távbeszélő Központtól negyed mezőnyi távolságra lévő Baross és Rigó utca sarkán, a föld alatt, ismeretlen, múltbeli távközlési tárgyakra bukkantak napjaink kábelesei. Heffler József tudta, hogy igen fontos történelmi tárgyak hevernek a földalatti teremben.

Mint sok más, a magyar távközlési hálózatok múltjával kapcsolatos eset, ez is gyorsan hozzám, a régmúlt idők ismerőjéhez, kutatójához került. Hamar kiderült, hogy a ma már csodálkozást keltő ismeretlen tárgy, tárgyak az elmúlt század helyközi távbeszélő kábelhálózatának okkal itt felejtett érdekességei. Később az okra is fény derül.

De, beszéljünk már arról, mit is találtak a jó kábelesek. Talán nyolcan évig is háborítatlanul rejtőzött a földalatti „padmalyban” három erősen rozsdás-sáros, hajdan messze földre hirt szállállító, távközlő távkábel erősítő eszköz; három pupinfazék. Talán egykezemen meg tudnám számolni azt a néhány szakembert, akik mostanában még ilyennel dolgoznak. A távközlés műszaki fejlődése ezt a világot mára már túlhaladta. Ezek a kábelek lassan üzemen kívül kerültek. Az kábeleket a rendszerváltás után, mint értékes hulladékot eltávolították a földalatti távközlő hálózatból. A három pupinfazekat a jelentős súlyuk és kis értékük miatt itt hagyták, és az évek során elfeledkeztek róluk.

A Baross és Rigó utca sarkán már 1915-ben megépítették azt a földalatti kábelaknát, melyhez az 1950-es években egy tágas toldalék-aknát építettek, direkt a pupinfazekaknak (most már nevezük ezeket egyszerűen csak pupinoknak, mint ahogyan a szakmában hajdan is egyszerűen nevezték). Ebbe a toldalék aknába, a padmalyba, mint ahogyan ezt az akna-féleséget elődeim nevezték, igen ritkán, és csak egy szűk csoport, néhány szakemberből álló „távkábelszerelő” járt, be. De nem is kellett ide bemenni, mert ezek a pupinok különben az országút menti nyomvonalban közvetlenül a földbe is lettek beásva. Ott sem és itt sem igényeltek semmi féle fizikai felügyeletet.

És megkezdődött a leletmentés a pesti járókelők csodálkozó, kíváncsiskodó, és kérdező-csevegő jelenléte mellett. A Magyar Telekom múltat is szerető, sokrétű speciális felkészültségű kábelszerelője Jakab Gyula, és a Hortobágy szélén, közeljövőben létesülő nagy, szabadtéri és méltán impozáns, távközlő hálózatok múzeális gyűjteményének helyt adó Lukács Balázs, valamint én, így hármasban, megkezdtuk a tárgyak megmentését. A szakszerűen és gyorsan zajló esemény a föld alól előhozta az elfeledett „kincseket”. De, most már, inkább beszéljenek a képek.

Baross utca és Rigó utca sarkán megnyílt a járda, indult a daru, kezdődött a leletmentés

Megérkezett Lukács Balázs, még kánikulai civilben van, előtérben a nagyon régi, szögletes aknafedél

Balázs beöltözött. Gyula fején is már ott van a kobak

Kezdődik a munka, Balázs indul a föld alá, a sötét, sáros, nyálkás ismeretlenbe

Nyolcvan év után az első „kincs” napvilágra kerül

A biztosító kötélt szabályos megfogását a hegyászok is megirigynék

Nagy az öröm! A kiselefánt súlyú, hatalmas pupinfazék már kint van!

A második pupin is felszínre került

Korábban megpróbálták felnyitni ezt a kisebb pupint, de nem boldogultak vele

Érkezik a harmadik. Mérete, mint egy megtermett sertés, csak sokkal nehezebb

Minden régiség a gépkocsin van

Sikeresen véget ért a pupinok kiemelése. A leletmentés izalmában még én is megizzadtam

Írta és szerkesztette: Sáfár József. Fényképeket készítette: Lukács Balázs és Sáfár József
A képek felhasználása vagy közzététele engedélyhez kötött.